

Απαντήσεις

A1. Στο απόσπασμα ο δοκιμογράφος παρουσιάζει τις αξίες της δημοκρατίας. Δίνοντας απάντηση στην απορία των ανθρώπων κυρίως όμως των νέων, για τη βαρύτητα της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά δεδομένης της ρύθμισης της δημοκρατίας από διαδικαστικούς κανόνες, αναφέρει πως οι κανόνες αυτοί προέκυψαν μέσα από σειρά ιδεολογικών συγκρούσεων που διαμόρφωσαν ιδανικά τα οποία χρειάζεται να διαπνέουν τους ενεργούς πολίτες. Αναφέρει, λοιπόν, πως αυτές οι συγκρούσεις απορρέουν από το φανατισμό και γι' αυτό σχετίζονται με το ιδανικό της ανοχής. Προσθέτει το ιδανικό της μη χρήσης βίας στην επίλυση των κοινωνικών διαφορών, την κοινωνική ανανέωση με ειρηνικό τρόπο και το ιδανικό της αδελφότητας. Καταλήγοντας, τονίζει την ιδιαίτερη σημασία του τελευταίου ιδανικού στη σύγχρονη εποχή.

B1.

α. Σ

β. Λ

γ. Σ

δ. Σ

ε. Λ

B2. α. *«Ποτέ μου δεν ξεχνώ τη διδασχία του Καρλ Πόπερ, ... κυβερνώντες χωρίς αιματοχυσίες»*

«Στο έργο του Φιλοσοφία της Ιστορίας ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως «απέραντο σφαγείο».»

β. Στην πρώτη περίπτωση η επίκληση στη διδασχία του Πόπερ ενισχύει την άποψη του δοκιμογράφου για την αναγκαιότητα του ιδανικού της μη βίας προκειμένου να επιβιώσει η δημοκρατία.

Στη δεύτερη περίπτωση η επίκληση του χαρακτηρισμού του Χέγκελ επιβεβαιώνει τη διαπίστωση του δοκιμογράφου πως *«Η ιστορία του ανθρώπου είναι σε μεγάλο βαθμό ιστορία συγκρούσεων αδελφοκτόνων.»*

B3 α.

1. *«... δεν ξεχνώ τη διδασχία/ κήρυγμα του Καρλ Πόπερ ...».*

2. *«... γίνονται αντικείμενα κοροϊδίας/ ονειδισμού...».*

3. *«... εισήγαγαν στην ιστορία τρόπους συνύπαρξης ...».*

4. *«... αυτός που μας αντιμάχεται / εναντιώνεται...».*

β. 1. Μεταφορική χρήση της γλώσσας: *στη ιστορία των ανθρώπων οι σκοτωμοί δεν έχουν τελειωμό*

2. Μεταφορική χρήση της γλώσσας: καθορίζει τη ζωή μας

B4. α.

1. «Μόνον εκεί όπου οι κανόνες αυτοί γίνονται σεβαστοί, ο αντίπαλος δεν θεωρείται πλέον εχθρός που πρέπει να εξοντωθεί αλλά αυτός που μας αντιπολιτεύεται και αύριο μπορεί να πάρει τη θέση μας.»

«Αν σήμερα απειλείται η ειρήνη στον κόσμο, η απειλή προέρχεται για άλλη μια φορά από τον φανατισμό, δηλαδή από την τυφλή πίστη στη δική μας αλήθεια και ότι αυτή μπορεί να επιβληθεί με τη βία.»

2. « Αφού η δημοκρατία είναι κατά κύριο λόγο ένα σύνολο διαδικαστικών κανόνων, πώς μπορούμε να έχουμε την απαίτηση να βασιζόμαστε στους «ενεργούς πολίτες»;»

« Πώς όμως μπορεί να γίνει αυτό δίχως την αναγνώριση της αδελφότητας που ενώνει όλους τους ανθρώπους σε ένα κοινό πεπρωμένο;»

Εναλλακτικά: «Ποτέ μου δεν ξεχνώ τη διδαχή του Καρλ Πόπερ...», «Θέλετε να δοκιμάσουμε να τις απαριθμήσουμε;»

β. στην παρένθεση δίνεται η ξενική ορολογία για το «ιδανικό της αδελφότητας»

γ. Η σύνταξη είναι ενεργητική. Στην παθητική γίνεται: Μόνο στη δημοκρατία επιτρέπεται η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων ...

Γ1. Τίτλος: «Ενεργή» Δημοκρατία

Ενδεικτικός Πρόλογος: Η πολιτική ιστορία έχει αποδείξει πως η δημοκρατία δεν είναι ένα απλό πολίτευμα, αλλά αναβαθμός πολιτισμού. Με αυτό το δεδομένο ο άνθρωπος-πολίτης αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο της. Ο τρόπος δράσης του προσδιορίζει την ποιότητα της δημοκρατίας που βέβαια εμφανίζει διαβαθμίσεις ανάλογες με το ήθος και το βαθμό αυτοσυνειδησίας και υπευθυνότητας των πολιτών. Η συναίσθηση αυτής της αλήθειας είναι σήμερα επίκαιρη περισσότερο από κάθε άλλη φορά προκειμένου να μπορέσει η ανθρωπότητα να ξεπεράσει τα αδιέξοδα που δημιουργεί η νοοτροπία της παθητικότητας.

Z1. Ο κάθε πολίτης μπορεί λοιπόν να κάνει πράξη τη δημοκρατία καθημερινά:

- **δείχνοντας κατανόηση στη διαφορετικότητα:** έτσι σέβεται και τιμά το συνάνθρωπό του ως ίσο και συμβάλλει στην εδραίωση της δημοκρατίας.
- **φροντίζοντας να ενημερώνεται για την επικαιρότητα:** ώστε να μπορεί να συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων και να μην εκχωρεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του στους λίγους και ισχυρούς.
- **ασκώντας με συνέπεια τα δημοκρατικά του δικαιώματα:** η συμμετοχή στις εκλογικές διαδικασίες είναι υποχρέωση και όχι επιλογή για κάποιον που θέλει να λέγεται και να είναι πολίτης.
- **σεβόμενος τους νόμους έστω κι αν δεν συμφωνεί απόλυτα με το γράμμα τους:** το χρέος του δεν είναι με τη βία να υπονομεύσει το πολίτευμα αλλά μέσα από ειρηνικές διαδικασίες να συμβάλει στη βελτίωση των τρωτών

- **τηρώντας την αξιοκρατία σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινότητάς του:** σε μια κοινωνία που τα αξιώματα και τις θέσεις καταλαμβάνουν άνθρωποι που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις πρυτανεύει η ανομία, το ατομικό συμφέρον και όχι ο αλτρουϊσμός και η ευταξία που είναι γνωρίσματα της δημοκρατίας.
- **αναλαμβάνοντας εθελοντικές δράσεις** που προάγουν το κοινό καλό και προωθούν την εξέλιξη και την πρόοδο.

Z2.

- **καλλιεργώντας την ενεργή πολιτότητα:** μέσα από την αναβάθμιση του ρόλου των μαθητικών κοινοτήτων οι νέοι θα μάθουν τη σπουδαιότητα της συμμετοχής τους στα κοινά.
- **ενθαρρύνοντας το διάλογο στην εκπαιδευτική πράξη:** έτσι οι νέοι θα μάθουν να επιλύουν τα προβλήματά τους αποβάλλοντας τον εγωισμό, το φανατισμό και τις προκαταλήψεις.
- **υιοθέτηση μνημείων και διοργάνωση εθελοντικών δράσεων:** έτσι οι μαθητές θα αποκτήσουν περιβαλλοντική συνείδηση και θα κατανοήσουν την αξία του πολιτισμού κάθε λαού ως κληρονομιά όλης της ανθρωπότητας και όχι μόνο ενός έθνους. Θα αποβάλλουν με αυτόν τον τρόπο τις ρατσιστικές αντιλήψεις.
- **διοργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων:** οι μαθητές αναλαμβάνοντας πρωταγωνιστικό ρόλο σ' αυτές θα αναπτύξουν ομαδικό πνεύμα, απαραίτητη προϋπόθεση για τη μετέπειτα κοινωνική τους ζωή.
- **διοργάνωση εκδρομών με εκπαιδευτικό περιεχόμενο:** σε μουσεία, εκθέσεις ζωγραφικής, θέατρα κ.α. Έτσι θα γαλουχηθούν με υψηλές αξίες και ιδανικά που αναδεικνύονται μέσα από τις διάφορες μορφές τέχνης και θα αποβάλλουν παραβατικές συμπεριφορές που επιδρούν διαλυτικά στην κοινωνία.

Ενδεικτικός Επίλογος: Ο σύγχρονος άνθρωπος, λοιπόν, δεν είναι άμοιρος ευθυνών για το δημοκρατικό έλλειμμα. Αντί να μεμψιμοιρεί οφείλει να δραστηριοποιηθεί, αφού η δημοκρατία δεν είναι μια κατάσταση αλλά ενέργεια σε καθημερινή μάλιστα βάση.

Επιμέλεια: Ελένη Χολέβα